

Написано от Христо Христов
Петък, 09 Август 2019 15:16

Държавна сигурност е извършила масови арести на селски стопани в Кулско през есента на 1950 г. като формалният претекст за репресивните действия е неизпълнението на държавните доставки и неизпълнение на плана за плана за есенната оран.

Това разкриват документи от архива на ДС, които desebg.com публикува онлайн.

Те представляват телеграми от околийския началник на МВР-ДС в гр. Кула до окръжния началник на МВР-ДС във Видин, както и писмо на окръжния началник на ДС до околийския началник на МВР-ДС в Кула.

Истинската причина за крайните мерки на комунистическия режим срещу селяните в Кулско е тяхното нежелание да се включат в създаването на ТКЗС.

През 1950 г. тоталитарното управление на БКП приема т. нар. държавни доставки, които представляват непосилни норми за изкупуване от държавата на селскостопанска продукция от страна на селяните, които не са влезли дотогава в ТКЗС.

В Кулско, където са създадени само няколко ТКЗС, през есента на 1950 г. са изпратени комунистически агитатори, но акцията на режима разчита на насилствени методи, като арести, побоища и изпращане в лагер.

Написано от Христо Христов
Петък, 09 Август 2019 15:16

Тези действия срещат не само отпор, но водят до напускане на ТКЗС в някои от селата в Кулско от селяните в през месец март 1951 г.

Властта потушава селските бунтове, останали в историята като Кулските събития, със сила и арести, сред които и на жени и непълнолетни младежи.

Публикуваните по-долу документи предшестват Кулските събития. Арестите от есента на 1950 г. в Кула и околните села са началото на гнева на селяните в този район.

От архивите документи става ясно, че само в рамките на три дни са арестувани 70 селяни.

В писмото на окръжния началник на ДС във Видин до началника на околийския началник на МВР-ДС в гр. Кула още тогава се подчертава, че „не бива да се допуска такова масово задържане на лица и то във вашата Кулска гранична околия”.

В същото писмо е дадено разпореждане как да се процедира: да се подберат от задържавите 15-20 души „най-злостните” и да бъдат дадени на съд. „Подборът на тези лица да се съгласува с Окръжния комитет на БКП”, е нареждането.

Останалите да се освободят, защото задържането им няма да има „добър политически ефект”, и да се говори с тях за изпълнение на плана и да подпишат декларации за това.

Документите са включени в сборника [„Държавна сигурност и колективизацията 1944-1959”](#), издание на Комисията по досиетата, 2015 г.

ДС извършила масови арести на селяни в Кулско заради неизпълнение на непосилни държавни до

Написано от Христо Христов
Петък, 09 Август 2019 15:16

М.В.Р. **ТЕЛЕФОНОГРАМА** / Обр. 4
 РАДИО СЛУЖБА **ДО ОКРЪЖНИЯ НАЧАЛНИК М.В.Р.**

Получена ч. м.	Принета от К.У.Д.А. № 1144	Получена за	№
Принета ч. м.	групи (GR)	групи (GR)	
Дата	дата (D) 22.8.1950	дата (D)	194 г. ч. м.
Принета (D)	194 г. ч. м.	Преподана (D)	194 г. ч. м.

Радиogram № _____

КЪМ ТЕЛЕФОНОГРАМА № 1144 ОТ 20.8.1950 ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОСЕВНИЯ ПЛАН ЗА ЗАДЪРЖАНИ ОТ КУЛА 10 ЧОВЕКА, ОТ С. БОБНА 2, ОТ С. БОБНА ПЕРЧОВО 2, ОТ С. ДАР ВЪРТОВО 8, ОТ С. УМЛЕ 3, ОТ С. СЪРБАТНИ 2, И ОТ С. РАНОВЦИ 3.

ОКРЪЖНИ НАЧАЛНИК М.В.Р. - К.У.Д.А.

10
2
3
3
0

М.В.Р. **ТЕЛЕФОНОГРАМА** / Обр. 4
 РАДИО СЛУЖБА **ДО ОКРЪЖНИЯ НАЧАЛНИК М.В.Р.**

Получена ч. м.	Принета от К.У.Д.А. № 1152	Получена за	№
Принета ч. м.	групи (GR)	групи (GR)	
Дата	дата (D) 21.8.1950	дата (D)	194 г. ч. м.
Принета (D)	194 г. ч. м.	Преподана (D)	194 г. ч. м.

Радиogram № _____

ЗА НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОСЕВНИЯ ПЛАН ЗА ЗАДЪРЖАНИ ОТ КУЛА 10 ЧОВЕКА, ОТ С. ТОПОЛОВЕЦ 1, ОТ С. ИЗВОР-МАХЛА 4, ОТ С. БРАНОВЦИ 3, ЗА НЕ ИЗПЪЛНЕНИЕ ДЪРЖАВНИТЕ ДОСТАВКИ НА КИТО ЗА ЗАДЪРЖАНИ ОТ С. КИРЯВЕВО 3 ЧОВЕКА И ОТ С. РАНОВЦИ ЕДИН.

ОКРЪЖНИ НАЧАЛНИК М.В.Р. - К.У.Д.А.

М.В.Р. **ТЕЛЕФОНОГРАМА** / Обр. 4
 РАДИО СЛУЖБА **ДО ОКРЪЖНИЯ НАЧАЛНИК М.В.Р.**

Получена ч. м.	Принета от К.У.Д.А. № 1157	Получена за	№
Принета ч. м.	групи (GR)	групи (GR)	
Дата	дата (D) 22.8.1950	дата (D)	194 г. ч. м.
Принета (D)	194 г. ч. м.	Преподана (D)	194 г. ч. м.

Радиogram № _____

КЪМ ТЕЛЕФОНОГРАМА № 1144 ОТ 20.8.1950.

ДО СЪЩА СЪДЪРЖАНИЕ СПЕЦИАЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ ДЪРЖАВНИ ДОСТАВКИ 10 ЧОВЕКА, ЗА НЕ ИЗПЪЛНЕНИЕ ПОСЕВНИЯ ПЛАН 60 ЧОВЕКА.

ОКРЪЖНИ НАЧАЛНИК М.В.Р. - К.У.Д.А.

Написано от Христо Христов
Петък, 09 Август 2019 15:16

44423
23-8-1977

До Другаря
Оклийски Началник ЛРР
К.у.л.а

Относно задържаните лица от сел. ата Ви за неизпълнение на плана за есенната дървона сеча и есенната сечба на брой 70 човека да се направят следното:

1. От тях да се подберат 15-20 човека най-малко и те най-всички, на които да се оформят актовете и предадат на съд за съдиме.

2. Тях, които ще се предадат на съд за съдиме да се подберат от тях онези, в които изпълнението на плана изостава, а не от едно село.

3. Останалите лица, които са задържани в управлението Ви неправилно и техното задържане няма да доведе до добър политически ефект, а още по-малко ще се получават те се съдят, затова да се поговори с тях по отделно и т.л., които обещават да изпълнят на плана да подпишат декларация и веднага да се освободят, а другите да се задържат 3-4 дена докато партията по места организира изпълнението на плана от техните семейства, след което да се освободят.

Прави се бележка, че не бива да се допуска такива масови задържания на лица и то в Вашата Кулска гранична околия.

Въпроса за подбраните на лицата, които ще се предадат на съд да се направят съгласуване с О.К. на ВиШ.

Настоящото указание е съгласувано с др. Секретар на Окръжния Комитет на КПС - Нилко Стефанов.

ОКРЪЖЕН НАЧАЛНИК Л.С. 1
/Г. Стопанов/